

KLIIMAMINISTEERIUM

MÄÄRUS

EELNÕU
27.11.2024

Jäätmetekke ja pakendamise vältimise ja vähendamise ning korduskasutuse edendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027

Määrus kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 6 „Ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine“ raames jäätmetekke ja pakendamise vältimise ja vähendamise ning toodete korduskasutuse edendamiseks.

(2) Toetust antakse Ühtekuuluvusfondist Eesti riigi aastate 2024–2027 eelarvestrateegia programmi keskkonnakaitse ja -kasutuse meetme „Ringmajanduse korraldamine“ tegevuse „Ressursitõhususe ja ökoinnovatsiooni edendamine“ tulemuste saavutamiseks.

(3) Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetmete nimekirjas meetmes number 21.2.4.1 „Ringmajanduse korraldamine“ ja sekkumises nr 21.2.4.13 „Jäätmetekke ja pakendamise vältimine ja vähendamine, toodete korduskasutuse edendamine“.

(4) Toetatavate tegevuste valikul lähtutakse ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast. Valikukriteeriumid ja -metoodika, mida kasutatakse toetatavate tegevuste valimiseks, vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

(5) Toetust ei anta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi, artiklis 7 esitatud tegevusvaldkondade projektidele.

§ 2. Terminid

Käesoleva määruse tähenduses:

- 1) *abikõlblik kulu* on projekti toetusest rahastatava tegevuse elluviimiseks vajalik ja mõistlik toetatav kulu, sealhulgas omafinantseering, mis on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega;
- 2) *abikõlblikkuse periood* on ajavahemik, kui projekti toetatavad tegevused algavad ja lõpevad ning projekti tegevuste elluviimiseks vajalikud abikõlblikud kulud tekivad;
- 3) *alginvesteering* on investeering, mis vastab Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) EL-i aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnustatakse siseturuga kokkusobivaks (edaspidi *üldine grupierandi määrus*), artikli 2 punktis 49 esitatud definitsioonile;
- 4) „*ei kahjusta oluliselt*“ *põhimõte* on põhimõte, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnaeesmärgile;
- 5) *ettevõtja* on ettevõtja konkurentsiseaduse § 2 tähenduses;
- 6) *innovatsioon* on uute ideede ja teadmiste kasutamine uudsete lahenduste rakendamiseks;
- 7) *kliimakindluse tagamine* on protsess, mille eesmärk on vältida taristu vastuvõtlikkust võimalikele pikaajalistele kliimamõjudele, tagades, et järgitakse energiatõhususe esikohale seadmise põhimõtet ja et projektist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste tase on kooskõlas 2050. aastaks saavutatava kliimanetraalsuse eesmärgiga;
- 8) *projekt* on kindlaks määratud tulemus, eelarve ja piiritletud ajaraamiga tegevus või seotud tegevuste kogum, millega kaasnevate kulude hüvitamiseks toetust taotletakse või kasutatakse;
- 9) *projekti kogumaksumus* on projekti elluviimiseks tehtavate abikõlblike ja abikõlbmatute kulude kogusumma;
- 10) *ressursid* on kõige üldisemas mõistes tootmisvahendid ja -tagavarad, mida on võimalik kasutada;
- 11) *ressursitõhusus* on toodanguüksuse tootmiseks vajalike sisendite koguse vähendamine või esmaste sisendite asendamine teiseste sisenditega;
- 12) *suurettevõtja* on ettevõtja, kes ei vasta väikese või keskmise suurusega ettevõtja mõistele;
- 13) *uut majandustegevust soodustav alginvesteering* on investeering, mis vastab üldise grupierandi määruse artikli 2 punktis 51 esitatud definitsioonile;
- 14) *väikese või keskmise suurusega ettevõtja* on ettevõtja, kes vastab üldise grupierandi määruse lisas I sätestatud kriteeriumidele;
- 15) *ümberpaigutamine* on sama või sarnase tegevuse või selle osa üleviimine ühest Euroopa Majanduspiirkonna (edaspidi *EMP*) lepingu osalisriigi ettevõttest teise EMP lepingu osalisriigis asuvasse ettevõttesse, kuhu toetatav investeering tehakse. Ümberpaigutamine toimub siis, kui toode või teenus täidab nii algses kui ka toetatavas ettevõttes vähemalt osaliselt sama otstarvet ja vastab sama liiki tarbija nõudmistele või vajadustele ning EMP lepingu osalisriigis asuva abisaaja ühes ettevõttes lähevad samas või sarnases tegevusalas kaduma töökohad;
- 16) *Tallinna regioon* on Tallinna linn, Maardu linn, Harku vald, Saue vald, Saku vald, Kiili vald, Rae vald, Jõelähtme vald, Viimsi vald;
- 17) *Tartu regioon* on Tartu linn haldusüksusena.

§ 3. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Toetuse andmise eesmärk on vähendada Eestis toidujäätmete teket, edendada ringset pakendidisaini ja laiendada korduskasutuspakendite kasutamise võimalusi.
- (2) Toetuse andmise tulemusel on Eestis vähendatud toidujäätmete teket, pakendidisainis on lähtunud ringmajanduse põhimõtetest ning korduskasutuspakendid on laialdasemalt kasutusel.
- (3) Toetatavates projektides arvestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid

(ELT L 231, 30.06.2021, lk 159–706), artiklis 9 nimetatud horisontaalseid põhimõtteid. Toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“ (edaspidi *Eesti 2035*) aluspõhimõtete hoidmisele ning sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ ja selle alamsihi „Eesti majandus on tugev ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline ning leiab uusi ärivõimalusi“ eesmärkide saavutamisele.

(4) Määruse nõuetele vastavad projektid panustavad Eesti 2035 aluspõhimõtete hoidmisel ja sihi „Majandus – Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik“ saavutamisele kaasa aitamisega keskkonna- ja kliimaeesmärke ning asjakohasel juhul ka tasakaalustatud regionaalset arengut ja võrdseid võimalusi ning ligipääsetavust toetaval moel järgmiste näitajatega:

- 1) ringleva materjali määr;
- 2) väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL 27 keskmisest, kohaldub tegevustele väljaspool Harjumaad;
- 3) keskkonnatrendide indeks;
- 4) hoolivuse ja koostöömeelsuse mõõdik, kohaldub § 5 lõikes 2 punkti 1 ja 3 tegevuste elluviimise puhul;
- 5) ligipääsetavuse näitaja, kohaldub § 5 lõikes 2 punkti 1 ja 3 tegevuste elluviimise puhul.

(5) Toetuse andmine panustab rakenduskava väljundnäitaja saavutamisele, milleks on „ringmajanduses toetatavad ettevõtjad“.

(6) Toetuse andmine panustab rakenduskava tulemusnäitaja saavutamisele, milleks on „esmise toorme sääst projektidega“.

(7) Toetuse andmisel on projekti täiendavad spetsiifilised näitajad järgmised:

- 1) välditud toidujäätmete kogus või tekkivate toidujäätmete koguse vähenemine tonnides aasta kohta § 5 lõike 2 punktis 1 nimetatud tegevuse puhul;
- 2) parandatud ringlussevõetavusega pakendite mass tonnides § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul;
- 3) vähendatud pakendimass tonnides § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul;
- 4) kasutatud teise toorme mass tonnides § 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul;
- 5) jäätmetekke vähenemine tonnides § 5 lõike 2 punktis 3 nimetatud tegevuse puhul.

§ 4. Rakendusasutus ja rakendusüksus

(1) Rakendusasutus on Kliimaministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

(2) Rakendusüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).

2. peatükk

TOETATAVAD TEGEVUSED, KULUDE ABIKÕLBIKKUS JA TOETUSE MÄÄR

§ 5. Toetatavad tegevused

(1) Toetust antakse projektile, mille tegevus panustab §-s 3 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisele.

(2) Toetust antakse lõikes 1 toodud vajalike tegevuste elluviimiseks projektidele, mis:

- 1) vähendavad või väldivad toidujäätmete teket Eestis;
- 2) parandavad pakendi ringlussevõetavust pakendidisaini rakendamise kaudu Eestis;
- 3) loovad või laiendavad korduskasutuspakendite kasutamise võimalusi Eestis.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul tuleb taotlejal esitada Eesti taaskasutusorganisatsiooni kinnituskiri pakendi ringlussevõetavuse kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikele 2 vastavad projektid ei tohi piirduda üksnes analüüside, disaini, teavitamise või IT-lahendustega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 toodud tegevused ei hõlma ainult pakendite tootmist. Toetust antakse neile pakendiettevtõtjatele, kes nii pakendavad kui lasevad Eesti turule pakendatud kaupasad.

(6) Toetatavad tegevused peavad vastama asjakohastele EL-i ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

(7) Määruse alusel toetatakse tegevusi, mis on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega.

(8) Määruse § 5 lõike 2 punktis 3 toetatavate tegevuste puhul peab kasutama asjakohasel juhul parimat võimalikku tehnikat vee säästmiseks ning reovee käitlemiseks, kogumiseks ja töötlemiseks.

§ 6. Kulude abikõlblikkus

(1) Kulu on abikõlblik, kui see on kooskõlas ühendmääruse §-ga 15 ning käesolevas määruses sätestatud tingimuste ja taotluse rahuldamise otsusega. Kindlasummaliste maksete puhul on kulud abikõlblikud vastavalt ühendmääruse § 20 lõike 1 punktile 1.

(2) Abikõlblikud on järgmised § 3 kohase tulemuse saavutamiseks vajalikud kulud, mis vastavad §-s 7 sätestatud piirmääradele ja taotluse rahuldamise otsusele:

1) materiaalsesse ja immateriaalsesse varasse tehtavate investeeringute kulud;

2) investeeringutega seotud seadistamise kulud;

3) seadmete liisimise kulud, mis on tehtud projekti abikõlblikkuse perioodil, tingimusel et projekti lõppedes läheb asja omandiõigus üle toetuse saajale;

4) teavitamise ja avalikustamise kulud, mis on vajalikud teavitusnõude täitmiseks vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määrusele nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“;

5) regionaalabi andmisel on abikõlblikud kulud, mis on seotud alginvesteeringu või uut majandustegevust soodustava alginvesteeringuga materiaalsesse või immateriaalsesse varasse ja mida arvestatakse üldise grupierandi määruse artikli 14 lõigetes 4, 6, 7, 8 ja 9 sätestatud tingimuste järgi;

6) ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antava investeeringuteks ette nähtud abi andmisel on kulud abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 47 lõike 7 tingimuste järgi;

7) üldise grupierandi määruse artikli 29 mõistes protsessiinnovatsiooniks antava abi korral on abikõlblikud üldise grupierandi määruse artikli 29 lõikes 3 nimetatud kulud;

8) projektijuhtimise kulu on abikõlblik sisseostetud teenusena kuni 5 protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest;

9) otsene personalikulu on abikõlblik vastavalt ühendmääruse §-le 16 kuni 15 protsendi ulatuses projekti abikõlblikest kuludest;

10) muud kulud, mis on vajalikud § 3 lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks;

11) taristu objekti kliimakindluse tagamise hindamise kulud.

(3) Projekti kogumaksumusega kuni 200 000 eurot toetatakse kindlasummalise makse alusel taotluse rahuldamise otsuses määratud ulatuses.

(4) Lisaks ühendmääruse §-s 17 nimetatud abikõlblmatutele kuludele on abikõlblmatud järgmised kulud:

- 1) projektijuhtimise kulu alla 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral;
- 2) kulu sõiduki soetamiseks või rendiks;
- 3) kinnisvara ostmise või rentimise kulu;
- 4) üld- ja tegevuskulud;
- 5) muu projektiga mitteseotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu või ebaoluline kulu;
- 6) riigiabi eeskirjade kohaselt abikõlblmatu kulu;
- 7) rendikulud.

(5) Riigiabi taotlemise korral ei või kavandatavat tegevust alustada ega sellega seotud siduvaid kohustusi võtta varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. Kliimakindluse hindamise kulud on ka riigiabi taotlemise korral abikõlbllikud vastavalt § 7 lõikele 1.

§ 7. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem kui taotluse esitamisele järgnev päev välja arvatud juhul kui projektis soovitakse saada toetust kliimakindluse hindamiseks, siis on kulud abikõlbllikud alates voozu väljakuulutamise päevast, ning lõpp ei või olla hilisem kui 31.12.2029.

(2) Projekti abikõlblikkuse perioodi kestus on maksimaalselt 24 kuud. Juhul kui projekt eeldab kliimakindluse hindamist ja seda tehakse enne taotluse esitamist, on abikõlblikkuse periood maksimaalselt 30 kuud.

(3) Toetuse saaja taotluse alusel ning mõjuva põhjuse olemasolul võib rakendusüksus abikõlblikkuse perioodi pikendada kuni 18 kuu võrra, ületamata lõikes 1 sätestatud tähtpäeva.

§ 8. Riigiabi ja vähese tähtsusega abi

(1) Kui käesoleva määruse alusel antakse riigiabi üldise grupierandi määruse alusel, lähtutakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatust.

(2) Riigiabi antakse kas:

- 1) investeringuteks ette nähtud regionaalabina (edaspidi *regionaalabi*) üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel;
- 2) protsessiinnovatsiooniks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 29 alusel;
- 3) ressursitõhususe tagamiseks ja ringmajandusele ülemineku toetamiseks antava investeringuteks ette nähtud abina üldise grupierandi määruse artikli 47 alusel.

(3) Käesolevat määrust ei kohaldata üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–6 sätestatud juhtudel, kui tegemist on üldise grupierandi määruse alusel antava abiga.

(4) Käesolevat määrust ei kohaldata raskustes olevale ettevõtjale üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 mõistes, kui tegemist on üldise grupierandi määruse alusel antava abiga.

(5) Käesoleva määruse alusel ei maksta üksikabi ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni sellise eelneva otsuse alusel, millega sama liikmesriigi antud abi on tunnustatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks.

(6) Abil peab olema ergutav mõju üldise grupierandi määruse artikli 6 kohaselt, kui tegemist on üldise grupierandi määruse alusel antava abiga.

(7) Kui määruse alusel antav abi on vähese tähtsusega abi, järgitakse abi andmisel Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu

artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023) (edaspidi *VTA määrus*), ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

(8) Abi andmisel kohaldatakse VTA määruse artiklis 1 sätestatud välistusi. Ühele ettevõtjale kõigist allikatest antud vähese tähtsusega abi ei tohi kolme aasta jooksul ületada 300 000 eurot.

(9) Üheks ettevõtjaks loetakse VTA määruse artikli 2 lõikes 2 määratletud ettevõtja. Vähese tähtsusega abi võib kumuleerida teiste abiliikidega VTA määruse artiklis 5 sätestatud tingimustel ja piirmäärades.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud abi liike ühe taotluse raames kombineerida ei ole lubatud.

(11) Seoses riigiabi või vähese tähtsusega abi andmisega tuleb rakendusüksusel:

- 1) riigiabi või vähese tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid säilitada kümne aasta jooksul alates päevast, kui käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;
- 2) kanda riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse andmed antud riigiabi või vähese tähtsusega abi kohta.

§ 9. Toetuse piirsumma ja osakaal

(1) Toetuse piirsummad on järgmised:

- 1) paragrahvi 5 lõike 2 punktis 1 nimetatud tegevuste korral on toetuse minimaalne summa 10 000 eurot ja maksimaalne summa 200 000 eurot projekti kohta;
- 2) paragrahvi 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse korral on toetuse minimaalne summa 50 000 eurot ja maksimaalne summa 500 000 eurot projekti kohta;
- 3) paragrahvi 5 lõike 2 punktis 3 nimetatud tegevuse korral on toetuse minimaalne summa 50 000 eurot ja maksimaalne summa 2 000 000 eurot projekti kohta.

(2) Kui projekti kogumaksumus on kuni 200 000 eurot, antakse toetust kindlasummalise maksena ning taotluse rahuldamise otsuses määratakse projekti tulemus ja toetuse summa ühendmääruse § 20 lõike 1 punkti 1 kohaselt.

(3) Projekti omafinantseeringuna ei käsitata teisi Euroopa Liidu ja muude välisabifondide antud tagastamatut ja tagastatavat abi.

(4) Paragrahvi 10 lõike 1 punktides 1 ja 2 toodud taotleja ja partneri toetuse osakaal sõltub kohaliku omavalitsuse üksusest ja moodustab vastavalt määruse lisale 40–70 protsenti projekti abikõlblikest kuludest, võttes arvesse riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmise piirmäärasid nende asjakohasuse korral. Kui toetuse taotleja on kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuv üksus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all olev üksus, kohaldatakse toetuse määra ja maksimaalse toetuse suuruse leidmisel konsolideerimisgruppi kuuluva üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuste ühise valitseva mõju all oleva üksuse investeeringuobjekti asukohajärgsele kohaliku omavalitsuse üksusele sätestatud.

(5) Kui projekti viivad ühiselt ellu mitu eelmises lõikes nimetatud isikut ja investeeringuobjekti asukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust pole võimalik määratleda, kohaldatakse toetusele suurim määruse lisas ette nähtud osakaal.

(6) Kui abi puhul ei ole tegemist riigiabiga või abi antakse vähese tähtsusega abina, on toetuse osakaal kuni 47,93 protsenti.

(7) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Tartu, Jõgeva, Viljandi, Võru, Põlva või Valga maakonnas, on toetuse osakaal keskmise suurusega ettevõtjale kuni 30 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 40 protsenti abikõlblikest kuludest.

(8) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Harju, Lääne-Viru, Rapla, Järva, Pärnu, Saare, Lääne või Hiiu maakonnas, on toetuse osakaal keskmise suurusega ettevõtjale kuni 25 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 35 protsenti abikõlblikest kuludest.

(9) Kui abi antakse regionaalabina üldise grupierandi määruse artikli 14 alusel Ida-Viru maakonnas, on toetuse osakaal keskmise suurusega ettevõtjale kuni 35 protsenti ja väikeettevõtjale kuni 45 protsenti abikõlblikest kuludest.

(10) Kui abi antakse protsessiinnovatsiooniks antava abina üldise grupierandi määruse artikli 29 alusel, on toetuse osakaal väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 47,93 protsenti abikõlblikest kuludest.

(11) Kui abi antakse ringmajandusele ülemineku toetamiseks üldise grupierandi määruse artikli 47 alusel, on toetuse osakaal väike- ja keskmise suurusega ettevõtjale kuni 47,93 protsenti abikõlblikest kuludest.

3. peatükk

NÕUDED TAOTLEJALE, PARTNERILE JA TAOTLUSELE

§ 10. Nõuded taotlejale ja partnerile

(1) Toetust võivad taotleda ja projekti partnerid olla:

- 1) kohalik omavalitsus või omavalitsusliit;
- 2) kohaliku omavalitsuse asutus või selle hallatav asutus;
- 3) äriühing;
- 4) mittetulundusühing;
- 5) sihtasutus.

(2) Paragrahvi 5 lõike 2 punktis 1 toodud tegevuste puhul ei anta toetust taotlejale või partnerile, kelle tegevusala vastab justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisas 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (edaspidi EMTAK)“ toodud järgmistele koodidele: töötlev tööstus (jagu C, alajagu 10–33).

(3) Määruse alusel ei anta toetust suurettevõtjale käesoleva määruse mõistes.

(4) Taotleja ja partner peavad vastama ühendmääruse §-s 3 nimetatud nõuetele.

(5) Toetuse taotleja on kohustatud täitma ühendmääruse §-s 2 sätestatud nõuded ning esitama rakendusüksusele info, mis võib mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist või taotluse rahuldamise otsuse alusel tehtavaid makseid.

§ 11. Nõuded taotlusele

(1) Taotletava toetuse suurus ja selle osakaal abikõlblikest kuludest ei tohi ületada §-s 9 sätestatud toetuse määra ning taotlus peab vastama ühendmääruse § 4 lõikes 1 sätestatule.

(2) Taotlus peab sisaldama lisaks ühendmääruse § 4 lõikes 1 nimetatud nõuete täitmist tõendavatele dokumentidele ning ühendmääruse § 4 lõikes 2 nimetatud kinnitustele järgmiseid andmeid ja dokumente:

- 1) projekti eesmärgi ja kavandatavate toetatavate tegevuste kirjeldus, sealhulgas projekti tegevuste elluviimise asukoht;
- 2) kinnitus, et projekt vastab põhimõttele „ei kahjusta oluliselt“, ning § 5 lõike 2 punkti 3 tegevuste elluviimise puhul selgitused asjakohasel juhul parima võimaliku tehnika rakendamise kohta vee säästmiseks;

- 3) kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile või projekti üksikutele osadele toetust muudest allikatest, tuleb taotlusele lisada andmed kõigi projekti avaliku sektori toetuste kohta, sealhulgas toetuste kohta muudest riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest;
- 4) kinnitus nõuetekohase omafinantseeringu olemasolu kohta ning tõendid omafinantseeringu ja projekti abikõlbmatute kulude tasumise suutlikkuse kohta. Kui omafinantseering tagatakse laenu abil finantsasutusest, lisatakse taotlusele laenuandja krediitkomitee laenuotsus. Erandkorras võib rakendusüksus laenuotsuse esitamata jätmist aktsepteerida, kui taotleja on sellekohase taotluse ja asjakohase tõenduse esitanud ning finantshindamise käigus on taotleja laenu saamise suutlikkus ammendavalt tuvastatav muul viisil;
- 5) projektis toetatava tegevusega seotud kinnisasja või ehitise omandiõigust või kasutusõigust tõendavad dokumendid, mis kehtivad taotluse esitamise hetkel, ning kinnitus, et kinnisasja või ehitist kasutatakse sihtotstarbeliselt vähemalt viis aastat pärast projekti viimase lõppmakse saamist;
- 6) taotleja kinnitus, et ta nõustub teabe saamisega taotluses avaldatud elektronposti aadressil, elektrooniliselt esitatakse ka projektiga seotud otsused;
- 7) volikiri, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel;
- 8) võrreldavad hinnapakkumused ning nende saamiseks tehtud hinnapäringud ja projekti eelarve kindlasummalise makse kasutamiseks;
- 9) projekti ajakava ja toetuse kasutamise rahastamiskava, mis on realistlik ja kooskõlas §-s 7 sätestatud abikõlblikkuse perioodiga;
- 10) kinnitus, et taotlus ei sisalda tegemisel olevaid või tehtud töid;
- 11) kinnitus, et taotluses planeeritud tegevus on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega;
- 12) selgitus taotleja ja taotluse vastavuse kohta riigiabi nõuetele koos asjakohaste lisadega rakendusüksuse kodulehel avaldatud juhendi järgi;
- 13) kinnitus, et projekti tegevused vastavad käesolevas määruses sätestatud nõuetele ja on taotluses märgitud tingimustel teostatavad ega ole vastuolus § 10 lõikes 3 sätestatud tegevustega;
- 14) kliimakindluse tagamise hinnang taristuinvesteeringute puhul, mille kestvus on vähemalt viis aastat. Kliimakindluse tagamise hindamise andmekoosseisule kohaldatakse ühendmääruse lisa 3 B-osa;
- 15) toetuse summa, selle osakaal abikõlblikest kuludest ja abi liik;
- 16) kinnitus, et projekti elluviimisel ei riivata Euroopa Liidu põhiõiguste hartas toodud põhiõiguseid;
- 17) info, mis tõendab taotleja ja partneri ettevõtte suurust;
- 18) kinnitus, et toetust ei taotle projektile, mis on seotud tootmise ümberpaigutamisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõike 2 punkti h tähenduses;
- 19) kinnitus, et projektis arvestatakse toetatavate tegevuste elluviimisel asjakohaste keskkonnaalaste õigusaktidega;
- 20) projekti tulemusena vähenevate kasvuhoonegaaside kokkuhoiu arvutamise käik rakendusüksuse veebilehel avaldatud vormil;
- 21) paragrahvi 5 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevuse puhul tuleb taotlejal esitada Eesti taaskasutusorganisatsiooni kinnitus pakendi ringlussevõetavuse kohta;
- 22) finantsanalüüs, mis kajastab projektis osaleva organisatsiooni ja asjakohasel juhul ka partnerorganisatsiooni majanduslikku olukorda ja taotluses sisalduvat projekti ning vastab rakendusüksuse kehtestatud juhendile;
- 23) paragrahvi 5 lõike 2 punktis 3 nimetatud tegevuse puhul ajakohane äriplaan, mis on koostatud rakendusüksuse kehtestatud juhendi järgi;
- 24) ühendmääruse § 4 lõikes 3 nõutud kinnitus;
- 25) juhul kui paragrahvi 5 lõike 2 punkti 1 tegevuse puhul tegeletakse toidu ümberjagamise või annetamisega, tuleb taotlejal esitada kinnitus asjakohastest õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise ning Põllumajandus- ja Toiduameti juhendite järgimise kohta.

(3) Lõike 2 punktis 8 nimetatud võrreldavad hinnapakkumused peavad olema saadud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja vastavas turusektoris tegutsevalt ettevõtjalt ühesuguse lähteülesande järgi hinnapäringu tulemusel.

(4) Taotluses tuleb kirjeldada, kuidas on avalikkusele pakutavates lahendustes ja teenustes ning tegevustes osalemisel tagatud ligipääsetavus erivajadustega inimestele ning kuidas on avalikkusele edastatav info ligipääsetav liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega inimestele.

4. peatükk

TOETUSE TAOTLEMINE JA TAOTLUSTE MENETLEMINE

§ 12. Taotlusvooru avamine, taotluse esitamine ja menetlemine

(1) Toetust antakse jooksvalt taotlusvooru kaudu eelarve ammendumiseni. Taotlusi menetletakse nende laekumise järjekorras. Taotlused rahuldatakse tingimustele vastavaks tunnistamise järjekorras kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.

(2) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab rakendusasutuse juht käskkirjaga ning edastab asjakohase teabe rakendusüksusele. Kinnitatud eelarve peab vastama käesoleva paragrahvi lõikele 3. Käskkirjas võib rakendusasutuse juht määrata taotlusvooru eelarve jagunemise toetatavate tegevuste ja taotlejate vahel.

(3) Vähemalt 40 protsenti taotlusvooru eelarvest tuleb suunata toetusteks tootmisüksustesse projektidele, mis viiakse ellu väljaspool Tallinna ja Tartu regioone.

(4) Rakendusüksus kuulutab taotlusvooru välja oma kodulehel ja sihtrühmale suunatud avalikus kanalis. Rakendusüksus sulgeb taotlusvooru selle eelarve ammendumisel või rakendusasutuse käskkirja alusel. Taotlusvooru peatamisest või sulgemisest teavitab rakendusüksus oma kodulehel ja sihtrühmale suunatud avalikus kanalis.

(5) Projektide rahastamiseks võib taotlusvoore korraldada ühe või mitme §-s 5 nimetatud tegevuse elluviimiseks, mis määratletakse taotlusvooru korraldamise käskkirjas.

(6) Taotlus toetuse saamiseks esitatakse e-toetuse keskkonna kaudu §-s 11 sätestatud tingimuste kohaselt. Kui e-toetuse keskkonnas esineb tõrkeid, rakendub taotluste esitamise päevale ühendmääruse § 5 lõige 2.

(7) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ning taotleja ja partneri nõuetele vastavuse kontrollist, hindamisest ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

(8) Rakendusüksus võib anda puuduse kõrvaldamiseks taotlejale ja partnerile kuni kümne tööpäevase tähtaja.

(9) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 65 tööpäeva jooksul taotluse esitamisest. Taotluse menetlemise aega võib rakendusüksus põhjendatud juhtudel pikendada.

(10) Rakendusüksus võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt ja partnerilt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.

(11) Rakendusüksus tunnistab taotleja ja taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud käesolevas määruses sätestatud nõuded.

§ 13. Valikukomisjoni moodustamine ja selle tegevus

(1) Rakendusüksus moodustab nõuetele vastavate taotluste hindamiseks valikukomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks rakendusasutuse ja kaks rakendusüksuse nimetatud liiget. Rakendusüksus võib kaasata eksperte.

(2) Valikukomisjoni liikmed peavad:

- 1) vastama perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 11 lõikes 2 sätestatud nõuetele;
- 2) deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest, taotlejatest ja partneritest ning isikliku seotuse esinemise korral ennast taotluse hindamisest taandama;
- 3) tagama valikukomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle valikukomisjoni töö käigus teatavaks saanud info konfidentsiaalsuse.

(3) Valikukomisjoni tööd koordineerib rakendusüksus.

(4) Valikukomisjon hindab nõuetele vastavaks tunnistatud taotlusi § 15 lõikes 1 nimetatud valikukriteeriumide alusel, mis on kooskõlas ühendmääruse §-ga 7.

§ 14. Projektide hindamine, vastavus- ja valikukriteeriumid ning valikumethodika

Taotlus peab vastama järgmistele valikukriteeriumidele:

- 1) projekti kooskõla riigi jäätmekava 2023–2028 eesmärkidega ning mõju perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskava erieesmärgi ja toetusmeetme eesmärkide saavutamisele on suunatud §-s 3 nimetatud toetuse andmise eesmärgi täitmisele ning saavutatakse § 3 kohane tulemus;
- 2) projekt on põhjendatud, mis on täidetud juhul, kui taotluses kajastatud tegevused vastavad §-s 5 nimetatud toetatavatele tegevustele, projekti eesmärgipüstitus on põhjendatud, projekti sekkumisloogika on arusaadav ja mõjus ning tegevuste ajakava on realistlik;
- 3) projekt on kuluefektiivne, mis on täidetud juhul, kui projekti eelarve on realistlik ja mõistlik ning ette nähtud tegevused on kuluefektiivsed ja planeeritud tulemuste saavutamiseks;
- 4) taotleja ja partner on suutlikud projekti ellu viima, mis on täidetud, kui taotlejal ja partneril on olemas projekti elluviimiseks vajalik omafinantseering, kvalifikatsioon ja kogemus ning õiguslikud, organisatsioonilised või tehnilised eeldused, et tagada projekti tegevuste elluviimine ja tulemuste kestlikkus kavandatud viisil;
- 5) projekt on kooskõlas „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega, mis on esitatud käesoleva määruse § 3 lõikes 4.

§ 15. Taotluse rahuldamise tingimused ja kord

(1) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsuse ühendmääruse § 8 lõike 1 kohaselt, kui on täidetud kõik käesolevas määruses taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatud nõuded ning projekt vastab §-s 14 nimetatud kriteeriumidele.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse lisaks ühendmääruse § 8 lõikes 4 sätestatud:

- 1) projekti elluviimise tingimused;
- 2) muud projekti elluviimiseks vajalikud kõrvaltingimused;
- 3) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 4) hangete läbiviimise ja kontrolli nõuded, välja arvatud kindlasummaliste maksete kohaldumisel;
- 5) kindlasummaliste maksete kohaldumisel nende suurused, maksete aluseks olevad tulemused ja tõendamise alused.

(3) Taotlus ja selle kohta esitatud teave on taotluse rahuldamise otsuse lahutamatu lisa.

(4) Rakendusüksus toimetab toetuse saajale pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist otsuse kätte kolme päeva jooksul e-toetuse keskkonnas.

(5) Kui toetust antakse kindlasummalise maksena, määratakse taotluse rahuldamise otsuses projekti tulemus ja toetuse summa.

(6) Kindlasummalise makse korral on toetuse summa määramise alus taotlusekohase projekti kogumaksumus, mis on selgunud eelarve põhjendatust hinnates, lähtudes § 11 lõike 2 punktis 8 nimetatud infost.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) Taotlus jäetakse rahuldamata ühendmääruse § 8 lõigetes 2 ja 3 toodud juhtudel.

(2) Menetluses olevate taotluste kohta, mille rahaline maht ületab meetme eelarve vaba jäägi ja mida ei ole võimalik ühendmääruse § 9 lõikes 1 sätestatu kohaselt osaliselt rahuldada, tehakse ühendmääruse § 8 lõike 2 punkti 5 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsus.

(3) Rakendusüksusel on õigus teha taotlejale ettepanek taotlust muuta, kui see ei vasta ühendmääruse § 9 lõikele 1. Kui taotleja ei nõustu taotluse muutmise ettepanekuga, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise alused ja tähtaeg.

(5) Rakendusüksus toimetab toetuse taotlejale taotluse rahuldamata jätmise otsuse kätte e-toetuse keskkonnas kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist.

§ 17. Taotluse osaline ja kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud üksnes põhjendatud juhul ja tingimusel, et toetuse andmise eesmärk on saavutatav ka taotluse osalisel rahuldamisel. Taotluse osalisel rahuldamisel võib taotleja ja partneri ettepanekul rakendusüksus esitatud taotluse toetussummat vähendada ja tegevusi muuta. Kui taotleja ja partner ei ole taotluse muutmisega nõus, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

(2) Taotluse võib osaliselt rahuldada, kui taotluse rahaline maht ületab toetuste eelarve vaba jäägi.

(3) Taotluse võib osaliselt rahuldada ühendmääruse § 9 lõike 1 kohaselt.

(5) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega ühendmääruse § 9 lõigetes 2 ja 3 sätestatu kohaselt.

(6) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise otsuse alusel ei teki toetuse saajal ja partneril õigust toetuse maksetele enne, kui rakendusüksus on tingimuse saabumise või täitmise tuvastanud toetuse saaja ja partneri esitatud teabe põhjal või kui teavet on võimalik tuvastada infosüsteemist või andmeallikast.

§ 18. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja sellekohase kirjaliku avalduse alusel ühendmääruse §-des 12 ja 13 sätestatud tingimustel ja korras ning kui see on kooskõlas riigiabi reeglitega.

(2) Toetuse saaja on kohustatud taotlema rakendusüksuselt taotluse rahuldamise otsuse muutmist järgmistel juhtudel:

- 1) soovitakse pikendada tegevuste abikõlblikkuse perioodi käesoleva määruse § 7 lõikes 2 sätestatu kohaselt;
- 2) toetuse saajal ei ole võimalik jätkata toetuse kasutamist ette nähtud tingimustel.

(3) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest juhul, kui muudatusega võib kaasneda projekti tulemuse saavutamata jäämine olulises osas.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 20 tööpäeva jooksul pärast vastavasisulise taotluse saamist.

§ 19. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse osaliselt või täielikult kehtetuks ühendmääruse § 14 või § 37 lõike 7 alusel.

(2) Toetuse saajal tuleb saadud toetus tagastada lõikes 1 nimetatud otsuses toodu korral.

5. peatükk

TOETUSE SAAJA JA PARTNERI ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

§ 20. Toetuse saaja ja partneri õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal ja partneril on õigus saada rakendusüksuselt infot ja selgitusi, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja ja partner peavad täitma ühendmääruse §-s 10 nimetatud kohustusi ja muu hulgas:

- 1) tagama projekti elluviimiseks vajalike õigusaktides ette nähtud lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 2) võimaldama ühendmääruse § 10 lõike 1 punkti 8 kohaselt audiitoril ja kontrollijal viibida projektiga seotud ruumides ja territooriumil, andma neile projekti elluviimise ja toetuse kasutamise kohta suulisi ja kirjalikke selgitusi ning andmeid, sealhulgas väljavõtteid raamatupidamisprogrammist ja pangakontost, ning võimaldama neil teha dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid;
- 3) tagama projekti elluviimise ette nähtud tingimustel ja projektis märgitud tulemuse saavutamise;
- 4) säilitama toetuse saamise aluseks olevaid dokumente ÜSS2021_2027 §-s 18 sätestatu kohaselt;
- 5) tagama Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohase teavitamistegevuse;
- 6) tagama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklites 65 ja 66 nimetatud tegevuste kestvuse nõude täitmise viie aasta jooksul lõppmakse tegemisest.

(3) Toetuse saajale ja partnerile kehtivad hankimisel järgmised kohustused:

- 1) järgida riigihanke ja ostumenetluse läbiviimisel ühendmääruse §-s 11 sätestatud nõudeid;
- 2) esitada enne riigihanke või ostumenetluse väljakuulutamist riigihanke alusdokumentide või ostudokumentide kavand ja lepinguprojekt rakendusüksusele eelkontrolliks, juhul kui rakendusüksus on taotluse rahuldamise otsuses selle kohustuse sätestanud. Rakendusüksus avaldab dokumentide kohta arvamuse 20 tööpäeva jooksul;
- 3) esitada üle 200 000-eurose eelarvega projektide korral rakendusüksusele hanke- või ostumenetluse korraldamist tõendavad dokumendid ja leping e-toetuse keskkonna kaudu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist;
- 4) esitada enne lepingu muutmist rakendusüksusele ülevaatamiseks muudatuse kavand, mille kohta rakendusüksus avaldab arvamuse 20 tööpäeva jooksul.

- (4) Toetuse saaja ja partner alustavad projekti tegevustega kuue kuu jooksul taotluse rahuldamise otsusest.
- (5) Toetuse saaja ja partner tagavad projekti elluviimise käigus soetatud ja rajatud vara kasutamise taotluses kirjeldatud viisil vähemalt viis aastat pärast projektile lõppmakse tegemist.
- (6) Toetuse saaja ja partner peavad viivitamata teatama rakendusüksusele projekti elluviimise ajal ja lõikes 4 toodud kestuse nõude kehtivuse ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja ja partneri võimet täita taotluses ja käesolevas määruses nimetatud eesmäärke või toetuse saaja ja partneri kohustusi.
- (7) Toetuse kasutamisel tuleb avalikkusele pakutavates lahendustes ja teenustes ning tegevustes osalemisel tagada ligipääsetavus erivajadustega inimestele. Samuti tuleb ligipääsetavus tagada avalikkusele edastatavale infole liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega inimestele.
- (8) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 lõike 2 punkti j kohaselt tuleb taristule, mille eluiga on vähemalt viis aastat, tagada kliimakindlus ning rakendada vajadusel projektipõhiseid lahendusi kliimamõjuga kohanemiseks.
- (9) Toetatava tegevuse elluviimisel tuleb tagada, et toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 toodud põhimõttega „ei kahjusta oluliselt“.
- (10) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele info projekti kavandatavate, elluviidavate või lõpetatud tegevuste ja maksete kohta igal aastal 15. jaanuariks ja 15. juuliks.

§ 21. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

- (1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu projekti elluviimise kohta vahearuande taotluse rahuldamise otsuses märgitud tähtaegadel ning lõpparuande projekti lõppemisel.
- (2) Projekti vahe- ja lõpparuandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:
- 1) projekti aruandlusperiood (kumulatiivne);
  - 2) andmed projekti elluviimise kohta (tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamine);
  - 3) toetuse saaja ja partneri hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele, k.a kohalduvate määruse näitajate prognoositav saavutustase;
  - 4) teavituspõhiste täitmise kontrollimiseks fotod või muud tõendid, kui neid ei ole veel rakendusüksusele esitatud, ja info selle täitmiseks tehtud tegevustest Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 54 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohaselt.
- (3) Lõpparuandes esitab toetuse saaja kinnituse, et toetatud tegevustega panustati käesoleva määruse § 3 lõigetes 4 nimetatud strateegia „Eesti 2035“ aluspõhimõtetesse ja sihtidesse.
- (4) Rakendusüksus võib taotluse rahuldamise otsuses täpsustada vahe- ja lõpparuandes ning järelaruandes nõutavat teavet ja selle esitamise tähtaega.
- (5) Paragrahvi 3 lõikes 6 toodud näitaja saavutustaset raporteerib rakendusüksus e-toetuse keskkonnas tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes ja etteantud vormil vähemalt kahel korral: üks ja viis aastat pärast projekti lõppemist.
- (6) Rakendusüksus kinnitab aruanded 30 tööpäeva jooksul nende e-toetuse keskkonnas esitamisest arvates. Rakendusüksusel on õigus nõuda aruande täiendamist. Menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra.

6. peatükk

TOETUSE MAKSMINE JA KASUTAMINE

§ 22. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse abikõlbliku kulu hüvitamiseks ühendmääruse 6. peatükis sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõike 1 alusel ja kindlasummalise maksena ühendmääruse § 28 lõike 2 alusel käesolevas määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel.

(3) Toetuse saaja ja partner esitavad rakendusüksusele makse saamise aluseks nõutud dokumendid ja tõendid e-toetuse keskkonna kaudu.

(4) Kuni 200 000-eurose kogumaksumusega projektide, mida rahastatakse kindlasummalise makse alusel, maksetaotlusele lisatakse taotluse rahuldamise otsuses nõutud teave.

(5) Üle 200 000-eurose kogumaksumusega projektide korral lisatakse maksetaotlusele järgmised dokumendid:

1) hanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui hange ei ole korraldatud riigihangete registris ja lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole eelnevalt rakendusüksusele esitatud;

2) lepingud, välja arvatud juhul, kui lepingud on eelnevalt rakendusüksusele esitatud või lepingud on kättesaadavad riigihangete registrist ja lepinguid ei ole muudetud;

3) lepingute muudatused, sealhulgas lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument ja õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;

4) arved või muud raamatupidamisdokumendid;

5) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;

6) kulu tasumist tõendav dokument;

7) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;

8) garantii, kindlustuse või täitmistagatise kohta dokument, kui neid nõutakse lepingutes.

(6) Makse menetlemine toimub ühendmääruse §-s 25 sätestatud korras.

(7) Rakendusüksus võib peatada makse menetlemise osaliselt või täielikult või toetuse maksmisest keelduda ühendmääruse §-s 33 sätestatud tingimustel.

(8) Viimane maksetaotlus esitatakse pärast toetuse saamisega seotud tingimuste ja kohustuste täitmist koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist, kuid mitte hiljem kui 17. jaanuaril 2030. Lõppmakse tehakse, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud. Ühendmääruse § 26 lõike 1 kohaselt makstakse toetust kuni 31. märtsini 2030.

7. peatükk

FINANTSKORREKTSIOONID JA VAIDED

§ 23. Finantskorrektsiooni tegemine ja toetuse tagastamine

Finantskorrektsiooni otsus tehakse ja toetus tagastatakse vastavalt ÜSS2021_2027 §-des 28–30 ja ühendmääruse §-des 34–38 sätestatule.

§ 24. Vaide esitamine

(1) Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale tuleb enne halduskohtusse kaebuse esitamist esitada vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021_2027 §-le 31. Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Auditaruande alusel tehtud otsuse peale võib esitada vaide rakendusüksusele ÜSS2021_2027 § 31 kohaselt.

(allkirjastatud digitaalselt)

Vladimir Svet
Taristuminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Kasemets
Kantsler

Lisa. Kohaliku omavalitsuse üksuse toetuse osakaal